

Allmän studieplan för doktorsexamen i arkeologi

Studieplanen är fastställd av humanistiska fakultetsnämnden vid Göteborgs universitet den 19 juni 2008. Studieplanen kompletteras med följande dokument, tillgängliga på humanistiska fakultetens hemsidawebbplats.

- Anvisningar gällande forskarutbildning vid humanistiska fakulteten
- Kriterier och handläggningsordning vid antagning av doktorander resp. fördelning av utbildningsbidrag/anställning av doktorander
- Anvisningar för utformning av doktorsavhandlingar

Student antagen till forskarutbildning som doktorand i arkeologi kan avlägga licentiatexamen i arkeologi, om studieplan för sådan föreligger.

Utbildningens mål

1.1 Allmänna nationella mål

Enligt examensordningen för doktorsexamen i Högskoleförordningen, Bilaga 2, är målen för doktorsexamen följande:

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och
- visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning lämna ett väsentligt bidrag till kunskapsutvecklingen,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera

forskning och forskningsresultat i dialog med det vetenskapliga samhället och samhället i övrigt,

- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och

- visa förutsättningar för att inom såväl forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och att stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningsätt

För doktorsexamen skall doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och

- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.

1.2 Lokala mål vid Göteborgs universitet

Utbildningens mål är att utveckla sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna bedriva forskning samt att bidra till kunskapsutvecklingen inom ämnet genom framställandet av en vetenskaplig avhandling.

Utbildning på forskarnivå skall utveckla doktorandens kommunikativa och pedagogiska färdigheter vad gäller att uttrycka sig väl i tal och skrift såväl inom som utanför akademiska sammanhang. Doktoranden skall även ha tillägnat sig kunskap om planering, ledning och genomförande av forskningsprojekt.

Utbildning på forskarnivå skall även ge möjlighet till internationella kontakter t.ex. i form av medverkan vid forskningskonferenser och/eller vistelse vid utländskt lärosäte.

1.3 Ämnesspecifika mål

För avläggande av doktorsexamen i arkeologi vid Göteborgs universitet innebär detta mer specifikt:

Doktoranden skall visa fördjupad insikt om forskningen möjligheter och om begränsningar inom ämnet, om ämnets roll i samhället samt dess relation till andra vetenskaper. Doktoranden skall också ha tillägnat sig förmåga att kritiskt reflektera över den egna verksamheten.

Efter fullgjord utbildning skall doktoranden ha förmåga att verka som forskare och akademisk lärare inom ämnet arkeologi, men även inom yrken som inbegriper avancerat utrednings-, berednings- och analysarbete inom offentlig eller privat verksamhet och då särskilt bland samhällets olika arkeologiska aktörer och inom kulturarvssektorn mer allmänt.

2. Behörighetsvillkor och förkunskapskrav

För att antas till utbildningen krävs att den sökande uppfyller kriterier för grundläggande och särskild behörighet i enlighet med vad som anges i Högskoleförordningen, 7 kapitel.

2.1 Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet har, enligt Högskoleförordningen 7 kapitel § 39, den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå, eller
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Sökande som före 1 juli 2007 uppfyller kraven på grundläggande behörighet för tillträde till forskarutbildning har enligt övergångsbestämmelse i Högskoleförordningen denna grundläggande behörighet för tillträde till utbildning på forskarnivå, dock som längst till utgången av juni 2015.

2.2 Särskild behörighet

För att antas till utbildning på forskarnivå i arkeologi krävs:

120 högskolepoäng eller motsvarande i arkeologi, varav minst 30 högskolepoäng på avancerad nivå, inklusive minst 15 högskolepoäng självständigt arbete, eller motsvarande kunskaper.

Ett krav är också sådana kunskaper i svenska och engelska som är nödvändiga för att uppfylla kursfordringarna. Kunskaper i ytterligare ett eller flera större internationella språk är en stor fördel.

En sökande som före 27 september 2007 uppfyller kraven på särskild behörighet i arkeologi, enligt senast gällande äldre studieplan kan efter prövning av institutionen bedömas ha särskild behörighet enligt denna studieplan för tillträde till utbildning på forskarnivå i arkeologi, dock som längst till utgången av juni 2015.

3. Antagning och urval

Antagning till utbildning på forskarnivå i arkeologi, sker normalt i samband med fakultetens utlysning av bidragsrum på hösten, vanligtvis i september. För antagning fordras att finansieringen av forskarstudierna är ordnad och godkänd av humanistiska fakultetsnämnden.

Urval bland sökande skall enligt Högskoleförordningens 7 kapitel ske med hänsyn till deras förmåga att tillgodogöra sig utbildningen. Som grund för detta urval krävs att den sökande bifogar följande:

a) ett självständigt arkeologivetenskapligt examensarbete om 15 hp för magisterexamen eller 30 hp för masterexamen. Bilagda arbeten bedöms enligt följande kvalitetskriterier:

- om ett arkeologiskt arbetsfält är väl avgränsat och klart beskrivet
- om arbetet visar förtrogenhet med tidigare och aktuell forskning inom området
- hur väl det valda arkeologiska studiefältets teorier och metoder tillämpas i arbetet
- på vilket sätt arbetet bidragit till att skapa ny kunskap inom valt område

b) en projektskiss i vilken den sökande anger vilket forskningsområde han/hon önskar arbeta inom samt vilka teorier, metoder och material som kan bli aktuella. Projektskissen bedöms utifrån följande kriterier: a) om skissen visar förtrogenhet med tidigare och aktuell forskning inom området, b) om frågeställningarna är förankrade i aktuell forskning, c) om beskrivna metoder för insamling och analys av data är adekvata, samt om skissen bedöms vara realistisk med avseende på genomförbarhet inom utbildningen på forskarnivå. Projektskissen ger även underlag för bedömning av institutionens handledarkompetens inom det forskningsområde som anges.

Antagning och urval sker med beaktande av institutionens handledningsresurser inom området för doktorandens forskningsinriktning. Beslut om antagning fattas av dekanus efter beredning på institutionen och i fakultetens forskarutbildningsgrupp.

4. Utbildningens innehåll och uppläggning

Doktorsexamen i arkeologi vid Göteborgs universitet omfattar 240 poäng och avslutas med en doktorsexamen. Möjlighet finns att avlägga licenciatexamen efter 120 högskolepoäng om de de krav som finns angivna i Studieplan för licenciatexamen i arkeologi är uppfyllda.

Utbildning på forskarnivå består dels av kurser, vilka examineras efter hand, dels av eget forskningsarbete vilket skall leda fram till en vetenskaplig avhandling.

Doktoranden förväntas även att inom ramen för sin utbildning delta i seminarieverksamhet samt, om inte särskilda skäl föreligger, deltaga i institutionens gemensamma verksamheter.

4.1 Kurser

Kurser inom doktorsexamen omfattar 60 högskolepoäng. De examineras i regel genom författande av uppsatser, vilka baseras på arbete med en i förhand uppställd bibliografi, vilken fastställs i samråd mellan doktorand och handledare, och i ett seminarium kring uppsatsen.

Kurserna inom forskarutbildningen skall organiseras efter följande temablock:

Teori och praktik, 20 hp

Nationella och internationella arkeologiska teman, 25 hp

Allmänna kurser och motsvarande examensuppgifter, 15 hp

Vissa kurser genomgångna vid andra institutioner eller lärosäten kan också tillgodoräknas, men i dessa fall skall deras relevans för doktoranden bedömas. Vissa kurspoäng kan också motsvaras av att andra arbetsuppgifter, såsom redaktionellt arbete, handledning, eller särskilt omfattande fältarbete tillgodoräknas.

Om en doktorand önskar tillgodoräkna poäng från tidigare utbildning skall detta särskilt anges i den individuella studieplanen (se 6.1.).

4.2 Avhandling

Avhandlingen omfattar 180 högskolepoäng inom doktorsexamen.

Doktoranden förväntas avrapportera sitt avhandlingssarbete

kontinuerligt. Detta sker i första hand genom författandet av avhandlingsavsnitt vilka diskuteras i samråd med handledare samt ventileras vid institutionens seminarier.

Avhandlingen försvaras vid ett offentligt seminarium. Vid bedömningen av avhandlingen tas hänsyn till såväl dess innehåll som till försvaret. Avhandlingen bedöms med något av betygen godkänd och underkänd.

5. Handledning

För varje doktorand skall utses minst två handledare, varav en huvudhandledare och en biträdande handledare. Minst en av handledarna skall vara anställd vid Göteborgs universitet, normalt vid den institution där doktoranden är placerad. Minst en av handledarna skall ha docentkompetens.

Doktoranden har rätt till handledning enligt den schablon som fastställts av fakultetsnämnden (se Anvisningar gällande forskarutbildning vid humanistiska fakulteten).

Doktorand som begär det har rätt att byta handledare.

6. Individuell studieplan

För varje doktorand upprättas en individuell studieplan i samband med antagningen. Studieplanen fastställs inom tre månader från studiernas påbörjan efter samråd med doktoranden och dennes handledare.

Den individuella studieplanen skall följas upp minst en gång per år. Av uppföljningen skall tydligt framgå hur utbildningen framskrider.

Doktorand, handledare och prefekt skall skriftligen intyga att de tagit del av den individuella studieplanen och eventuella ändringar som görs i den.

6.1 Tillgodoräknande

I samband med att den individuella studieplanen upprättas har en doktorand rätt att begära att få tillgodoräkna delar av tidigare godkänd utbildning på avancerad nivå eller forskarnivå. Poäng som utgör del av den allmänna eller särskilda behörigheten kan inte samtidigt räknas som poäng på forskarnivå utan måste ersättas med annan kurs. I övrigt gäller följande alternativ.

(i) En doktorand som på avancerad nivå med godkänt resultat genomgått en kurs som ingår i de obligatoriska eller valfria kurserna på forskarnivå har rätt att begära att kursen ersätts med en annan kurs med samma omfång i den individuella studieplanen. Detta påverkar inte studietiden för doktorsexamen.

(ii) En doktorand som genomfört delar av sin forskarutbildning medan han eller hon varit antagen till studier på forskarnivå vid annat lärosäte eller i annat ämne har rätt att begära att dessa delar tillgodoräknas utan att ersättas med annat. Detta påverkar studietiden för doktorsexamen som reduceras i motsvarande omfattning.

6.2 Tidsplan och finansieringsplan

Den individuella studieplanen skall innehålla en tidsplan med tillhörande finansieringsplan för hela utbildningsperioden fram till

planerat datum för disputation.

7. Övergångsbestämmelser

Doktorander som antagits före 1 juli 2007 kan, efter samråd med handledare, hos prefekten begära att få gå över till denna studieplan. Den individuella studieplanen skall då uppdateras.